

Una plataforma per a la inversió llatinoamericana

ENRIQUE V. IGLESIAS
PRESIDENT
D'HONOR DEL
CEAL IBÈRIC

Els grups llatinoamericans han posat la península Ibèrica en el seu punt de mira i estan fent importants inversions de referència. Per què estan invertint a Espanya? Hi ha diverses raons. Un dels motius és perquè veuen oportunitats interessants en empreses espanyoles, però aquesta no és l'única explicació. Entrar a Espanya els permet no només controlar aquests negocis, sinó incrementar les seves vendes al continent europeu que, tot i que és molt competitiu, també ofereix una alta renda per càpita.

En un món incert i imprevisible com el que estem vivint, explotar a tots els nivells les relacions de comunitats unides per tradicions, valors i interessos suposa un desafiament històric de gran importància. En particular, les relacions econòmiques entre les empreses ibèriques han de respondre a aquest gran repte. Aquestes relacions han de potenciar el comerç i la inversió però, de manera molt especial, la creació d'autèntiques empreses multibèriques de capitals compartits per a benefici de les economies de les dues riberes de l'Atlàntic i per enfrontar junts els desafiaments i les oportunitats que ofereix un món en profund procés de canvi.

EL CEAL IBÈRIC

Al capítol ibèric del Consejo Empresarial de América Latina (CEAL) coneixem molt bé aquesta realitat. Constituïda molt recentment, el gener d'aquest any, CEAL ibèric ja inclou 69 presidents i propietaris d'empreses ibèriques, amb inversions i interessos a Llatinoamèrica, agermanats amb la xarxa del CEAL, formada per més de 550 presidents d'empreses llatinoamericanes en un total de 21 capítols d'aquests països.

Precisament, el CEAL reunirà 300 presidents iberoamericans, entre l'1 i 3 d'octubre a Madrid, per debatre sobre els reptes i oportunitats de l'Espai Empresarial Iberoamericà. El fet de triar Espanya perquè hi

acudeixin bona part dels empresaris amb plena capacitat per decidir on fer les seves inversions, és una mostra més de la importància de la península Ibèrica com a plataforma per a la seva expansió a l'exterior.

En l'expansió de Llatinoamèrica a la resta del món, la península Ibèrica és una bona plataforma per créixer a Europa, l'Àfrica, i fins i tot Àsia. A més, Espanya té un fus horari que permet treballar al matí amb Àsia, a la tarda amb Amèrica i durant tot el dia, amb l'Àfrica i Europa. D'aquesta manera, un empresari vivint a Madrid o Barcelona pot gestionar els seus negocis d'una manera global i atenent tots els mercats.

ALIANCES GLOBALES

Vivim en un món cada vegada més interconnectat, en el qual es produeix un creixent nombre d'aliances i associacions, tant empresarials com interregionals. En aquest entorn, les empreses iberoamericanes s'estan globalitzant. Inicialment van ser empreses locals que, després de triomfar als seus mercats d'origen, van créixer en altres països del continent americà i es van transformar en empreses multilatinas. El següent pas és el salt a altres continents i la seva transformació en *Globallatines*, és a dir, grups empresarials llatinoamericans amb presència global en diferents continents.

Aquest procés està redefinint el marc de relacions empresarials entre Llatinoamèrica i Europa. És un procés de doble direcció, en el qual tots som amb tots. Si inicialment eren les empreses ibèriques les que venien a invertir a Llatinoamèrica, i posteriorment van ser les *Multilatinas* les que van anar a Europa, ara hi ha un corrent continu d'inversions i relacions, d'unes empreses amb les altres. Aquest nou corrent es caracteritza perquè hi ha una connexió i interrelació entre les empreses que permet plantejar negocis junts.

Què és i a què aspira l'Espai Empresarial Iberoamericà? És un àmbit en el qual compartim la llengua, la cultura i la història, la qual cosa ens aporta un important avantatge comparatiu. En aquesta visió comuna, la cultura compartida permet construir espais conjunts.

Escrit conjuntament amb Núria Vilanova, presidenta del CEAL ibèric

EN RESPOSTA A ALFREDO PASTOR

Deute familiar, condonació o condemna

CARME TRILLA I BELLART

ECONOMISTA.
RESPONSABLE
DEL SERVEI DE
MEDIACIÓ EN
HABITATGE.
CÀRITAS BCN

Apreciat senyor Pastor.

M'adreço a vostè arran del seu article "Deute, ajuts i recuperació", publicat a *La Vanguardia* l'1 de juny. M'han interessat els raonaments que s'hi exposen al voltant de la idea que el rescat bancari espanyol s'hauria pogut realitzar a través del rescat de les famílies sobreendeutades. En aquest article vostè afirma que "per relançar l'activitat econòmica seria preferible fer servir els fons públics per pagar als bancs part de les hipoteques per compte de les famílies". Desenvolupa vostè els pros -d'eficàcia- que hauria tingut aquesta operació i els contres -d'equitat- que explicarien per què no s'hi va optar. Atesa la transcendència del tema, em sembla que és oportú aturar-nos una mica més en l'assumpte.

Des del servei de mediació en habitatge de Càritas Diocesana de Barcelona -en el qual atencem des de finals del 2011 més de 2.200 famílies amb problemes greus de pagament de l'habitatge-, hem

Només amb el 4% dels fons destinats al rescat bancari es podria haver alleugerit el deute de 30.000 famílies"

afirmat des del moment de l'aparició de la crisi de sobreendeutament que la solució més raonable des del punt de vista econòmic, més justa des del punt de vista social i més proporcionada des del punt de vista polític, hauria estat la condonació/finançament públic d'una part del deute d'aquelles famílies en situació

cul com s'ha anat constatant.

El principal argument esgrimit en passadissos -que no públicament- per no procedir d'aquesta manera va ser el que vostè apunta al seu article sobre el que podríem anomenar el risc a l'"efecte demostració" o, el que és el mateix, que la majoria de famílies endeutades no acceptés un pretès tracte preferent només per a alguna d'elles i que totes ho exigissin per a si mateixes. És a dir, que una acció així fos titllada d'in-equitativa.

Convé aprofundir en aquest punt, ja que si bé moltes famílies ja no podrien beneficiar-se d'un canvi legislatiu en aquest sentit perquè ja han perdut el seu habitatge, tenim encara per davant, desgraciadament, un horitzó dens de dolor. Segons el Banc d'Espanya, la morositat de les llars continua creixent -i em temo que ho continuarà fent mentre la taxa d'atur no canviï de forma ostensible de tendència-. Això significa que encara veurem llars entrant en fallida i persones i famílies que perdran el seu habitatge. I, d'altra banda, l'any 2015 venç la moratòria que el Govern va aprovar mitjançant el real de-

Manifestació de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH)

Amb el thatcherisme, Escòcia va perdre la indústria siderúrgica i les drassanes, i això va conduir a una reducció de la població activa”

cret llei 27/2012, de novembre, amb la qual cosa moltes altres famílies que s'han anat acollint a la treva en espera que la situació millori, hauran de fer front als seus deutes ajornats, amb l'agregant de l'acumulació de les quantitats no satisfetes durant aquests dos anys. Aquestes famílies es veuran abocades a un nou duríssim tràngol de desnonament.

Des del meu punt de vista, crec que hauríem d'avançar en la línia de condonació/finançament públic del deute si s'introduïssin criteris precisos de delimitació i control que garantissin la seva equitat:

1. Establint criteris objectius i indiscutibles per delimitar la mesura. De fet, el real decret llei 6/2012, de març –codi de bones pràctiques–, va incloure el quitament de part del deute com un dels mecanismes de resolució de les situacions d'insolvència per a uns supòsits concrets, i, per tant, tenim un precedent legislatiu. Precedent, tot i això, que ha fet a penes efecte per com d'extremament restrictius són els seus requeriments. Un plantejament més generós i més ampli de mires que el del decret podria donar prou cobertura a la gran majoria de famílies amb problemes greus, sense ser considerat arbitrari per la resta: habitatge d'ús habitual; famílies amb menors a càrrec, o cuidadores de persones dependents; ingressos inferiors a 2,5 vegades el salari mínim; quotes hipotecàries superiors al 40% dels ingressos de la llar; preus delimitats dels habitatges segons zones geogràfiques, etcètera.

2. Exigint, amb inscripció al Registre, compromís per part del deutor de devolució de l'ajuda percebuda (reducció del deute) en el moment de transmissió de l'habitatge (venda, donació, canvi de titularitat...).

Hauríem d'avançar en la línia de condonació o finançament públic del deute si s'introduïssin criteris precisos de control”

Val la pena donar un nou pas de rosca als raonaments relatius a aquest tema, aprofitant les propostes que, tal com vostè explica, els professors Mian i Sufi elaboren per als Estats Units per aconseguir que les seves fórmules puguin també ser vàlides aquí. Ens juguem molt en això, tal com tenim ben comprovat.

Partidaris del no celebren a Edimburg la victòria de la seva opció en el referèndum

ANDY RAIN / EFE

Escòcia: les raons de la victòria del no

ROBERT TORNABELL
PROFESSOR
I EXDEGÀ
D'ESADE
BUSINESS
SCHOOL

És difícil identificar les principals causes del no escocès, i moltes qüestions les hauran de resoldre els historiadors i els sociòlegs. Pel que fa a la identitat nacional, les haurien d'explicar els escocesos que defensaven el seu dret a tenir un país on la socialdemocràcia pogués millorar el benestar dels menys afavorits, després d'uns anys tan durs com els del thatcherisme, en què Escòcia va perdre la indústria siderúrgica, les drassanes i la població activa es va reduir dràsticament. Això es va posar de manifest en la distribució dels vots a favor del sí, amb Glasgow majoritàriament a favor de la independència. El sentit d'identitat havia guanyat força els últims anys. L'any 1970, un 39% dels escocesos van declarar que se sentien britànics. El 2013, el 23%.

Per a Catalunya i el seu procés sobiranista hi ha alguns elements que potser ens podrien ser útils. Per un economista és inevitable destacar el que per la professió és més pròxim, però cal recordar el sociòleg Alfred Sauvy, ja que la demo-

grafia explica sovint més que l'economia.

Què va preocupar, en tota la campanya, als que estaven a punt de ser pensionistes o bé ja ho eren?

Es va acusar els partidaris del “Junts millor” d'insinuar que una Escòcia independent no seria capaç de fer front als compromisos amb els jubilats i que el progressiu envelliment de la població, a un ritme superior a la població que podria cotitzar, portaria a la fallida el sistema escocès. Una Escòcia independent no podria fer front a l'augment de la quantitat de pensionistes, que en l'any i mig de termini per aconseguir la independència haurien passat d'1 a 1,3 milions, per a una població de cinc milions d'habitants.

Gordon Brown, ex-primer ministre del Regne Unit, escocès però a favor del no, va posar l'accent en el fet que el Regne Unit podria continuar pagant les pensions, malgrat que representaven el 10% del total del Regne Unit, mentre que Escòcia tenia una població del 8%. Alex Salmond, el líder del moviment per a la independència, va afirmar sempre que amb els ingressos del petroli del mar del Nord n'hi hauria prou per cobrir no només les pensions sinó el conjunt de l'Estat de benestar i millorar-lo, fins a convertir a Escòcia en la Noruega del Sud, però per Gordon Brown tan sols les pensions

representaven 9.000 milions de lliures l'any, i els ingressos del petroli, que eren decreixents, tot just podrien cobrir un terç d'aquesta despesa anual.

Els enquestadors que preguntaven als que ja havien votat els motius de la seva decisió, van destacar que les dones i la gent gran tenien por de perdre la pensió o de no cobrar-la, en el cas dels que encara estaven en actiu però els faltaven pocs anys per jubilar-se. Als més joves que estaven a favor del sí els feia por que si Escòcia no aconseguia la independència acabarien pagant matricules tan altes com les que havien d'afrontar els estudiants universitaris d'Anglaterra.

Quina moneda hauria tingut, una Escòcia independent?

Alex Salmond va defensar sempre que la lliura era tant dels anglesos com dels escocesos, que no tindrien cap altra moneda i el Banc d'Anglaterra seria el seu banc central, el d'últim recurs. Els tres partits polítics de Westminster es van negar a una unió

cas que calgués un rescat (bancari o d'Escòcia independent), el Banc d'Anglaterra en quedaria al marge.

Hi ha indicis que es van produir fugues de capitals (comptes bancaris que es van transferir a Anglaterra). Les grans multinacionals, entre les quals les petrolieres, es van manifestar en contra de la independència i van declarar la seva intenció de traslladar la seu central a Londres. Més rotunds van ser els dos grans bancs, Royal Bank of Scotland i Lloyds, nacionalitzats durant la gran crisi per qui va ser primer ministre, Gordon Brown, i que per a Escòcia representen més de vint-i-cinc mil llocs de treball.

El centre financer de Londres era desfavorable a la independència, i la prova més palpable va ser la pujada de la borsa i l'alça de la lliura, de curt recorregut, quan es va saber el resultat del referèndum. Els projectes de construcció naval que havien quedat congelats aparentment es reprendran.

Quin deute públic hauria hagut d'assumir, Escòcia?

En el supòsit d'una Escòcia independent que acceptés la seva quota de deute, hauria hagut de pagar l'equivalent al 86% del seu PIB d'un any. En els debats televisius, el líder independentista va negar aquestes estimacions i va posar en dubte que els escocesos es veiessin obligats a pagar-la, recordant els abundants ingressos del petroli del mar del Nord que el Regne Unit va extreure de les aigües fora costa d'Escòcia, molt importants a les dècades dels anys vuitanta i noranta.

Per concloure, vaig escriure en aquest diari la resposta del premi Nobel d'economia James Mirrlees, escocès, quan a *La Contra* de *La Vanguardia* li van demanar l'opinió. La seva resposta va ser que en darrer terme decidien les emocions. El final va ser propi de Blaise Pascal, perquè, com ell va escriure, el cor té raons que la raó no entén.

El final va ser propi de Blaise Pascal, perquè, com ell va escriure, el cor té raons que la raó no entén”

monetària amb una Escòcia independent, perquè seria un factor d'inestabilitat. Martin Wolf, al *Financial Times*, va anar més enllà: Escòcia perdria la independència si tingués la lliura, perquè no tindria la capacitat d'endeutar-se, i tant la política monetària com la política fiscal li vindrien imposades. Tampoc no podria disposar dels actius del Banc d'Anglaterra. És més, en el